

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edincosti je moč«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludna. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opraviščtvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnizna, reklamacije in inserate prejema Opraviščtvó, via Torrente, »Nava tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznana in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Hvala Bogu!

Tako denes vzklikne vsak pravi Slovenec, vsak pošteno narodni okoličan, in tudi nam se je odvalil težek kamen od srca. — Uže leta in leta se dela na to, da bi okolica dobila same odločne rodoljube za poslance v mestnem, oziroma dežel. zboru. To je silno potrebno, in da so vsi okoliški poslanci odločni narodnjaki, kakor Nabergoj, bogme, obe mestni stranki bi naše okoličane vse drugače spoštovali, nego jih spoštujeta in v mestnem zboru bi se tudi veliko več doseglo, nego se je doseglo dosedaj. Navada je bila, da so okoliških okoličanov politične slepote vsake vrste moledovale za mandate; nekateri mestni gospodje so si zbrali okolico kot lestvico za svoje čestihlepne namene, in žalostno je bilo, da so morali narodni voditelji tu in tam s takimi ničlami paktirati; a to vse zato, ker se je mej okoličane vteplo čisto oportunistko mišljenje. Skakali so okoli njih Gorakuki, Cesari in enaki ljudje, pa jim obečali nove ceste, vodnjak in enake naprave, a s takimi obeti in pa z božjo kapljico so delali največji razdor v vrstah okoličanskih Slovencev; žalostno je vse to opazoval za našo stvar navdušen, misleč rodoljub. — Ali tolažilo ga je vendar prepričanje, da se sčasoma narodu samemu pristudi ta divji ples, to blatenje narodnega in človečanskega ponosa naših okoličanov. Okoličani sami se morajo prepričati in so se nekoliko uže prepričali, da s takim postopanjem zgublajo moralno in materijalno in da jih uprav one politične slepote najbolj zaničujejo ter imajo za prave ničle.

PODLISTEK.

Vilenica v Divači.

Iz Divače 15. jun. Okapnica ali vilenica pri Divači je res kakova vilenica izdolbala ter s tako čudovitimi kamnatimi zakladi obdarovala. Ker nam je »Edinosta« dotično zagotovilo iz lista 42 dolžna ostala, hočemo to, kar smo v tej čarobnej jami, potoma tja in nazaj po jami, videli, po mogočosti natančno tu objaviti.

Vhod ove okapnice stoji od Divaške želez. postaje 1/4 ure na južnem zapadu po okrajnej cesti proti Lokvi, potem okoli 100 m. dalje od ceste na desno, oziroma zapadno stran, v skoraj okroglej plitveji, a prav prijaznej dolinici. Na južno zapadnej meji ove dolinice je vhodna votlina v jamo, tikoma katere, skoraj v njenej sredini, raste okoli 30 cm. debel hrast, za kojega so Divaški fantje, ko so se 12. maja tega leta prvič v preiskavo ove podzemeljske krasote odločili, vrvi navezali. Prvi se je v to vratolomno preiskavo odločil 30 letni Gregor Žibrna, vulgo Pikoč iz Divače, koji je na vrvi uže do 16 metrov globočine viseč, zapaljen papir pod sé vrgel, da bi dno videl, skor omagal; še le, ko potem drugi in tretji zapaljeni papir pod sé vrže, zapazi v globočini tla — kamenje, ter se spusti po vrvi navzdol 34 m., in stopi na trda groblasta tla. Ko si je velikansko predvotlino s pomočjo luči nekoliko ogledal, zaupije zgorej pred votlino čakajočim tovarišem: »Fantje, le dol!

Ako pa se je kde grešilo na nezavednost in koristolovske nagibe nekaterih okoličanov, grešilo se je v V. okraju. Takozvani banski lord ocenjeval je okoličane, kakor so nekdanj ocenjevali grajščaki svoje kmete; on se je večkrat izrazil: »5. okraj je moj okraj, jaz ga ne pripustim drugemu«, in res so nekateri rodoljubi bili prepričani, da je treba s tem gospodom paktirati; večkrat ga je društvo »Edinost« samo postavilo mej kandidate okolice; a pred 2. leti se je otreslo društvo tega obzira, postavilo mu je v V. okraju protikandidata, odločnega rodoljuba, in le za malo glasov je zmagal Burgstaller.

Njega postopanje v debati zaradi slovenskih ljudskih šol v Trstu, potem njega brezobzirno ravnanje v zadevi pogozdovanja okolice in naposled njega brezobzirno zavračanje g. Nabergoja v seji, v katerej je mestni zbor ukazal okolici, da mora voliti črednike, odprlo je okoličanom oči; spoznali so, da ne velja voliti ljudi v zbor, kateri ne čutijo z narodom in katere le slavo-hlepnost spodbuja, da se vsiljuje narodu kot zastopnike, narodu, katerega v svojem notranjem celó zaničujejo. — Razkačilo je okoličane brezobzirno postopanje mestnega zbora sploh in njihovega poslanca Burgstallerja še posebno, in zato so se možje zbrali na Opčinah ter sklenoli, da pošljejo g. Burgstallerju nezaupnico; skleneno, storjeno, včeraj je g. Burgstaller uže dobil nezaupnico in mi vrlim okoličanom iz V. volilnega okraja iz srca čestitamo k odločnemu koraku ter stavimo te može tudi drugim okoličanom v izgled. Hvala Bogu! Čas je, da se okoličan postavi povsod na svoje noge, da neha biti

orodje v rokah tujcev: Hvala Bogu! zadnji čas je bil.

Okoličani! otresite se pomislekov, volite vedno le odločne narodnjake za svoje poslance; boste videli, da Vas bodo potem tudi lahoni bolj spoštovali in da z možatim postopanjem dosežete več nego pa s tem, da večno služite namenom čestihlepnežev! Le dobro prečitajte to-le

Nezaupnico.

Preblagorodni gospod!

Mi podpisani volilci 5. okraja tržaške okolice smo Vas, preblagorodni gospod, uže večkrat izvolili v mestni, oziroma deželni zbor tržaški; volili smo Vas pa skoraj vsakokrat na Vaše lastno priporočilo, in ker ste nam vsakokrat obečali, da boste skrbeli za našo blagost, ker Vam je to, kakor ste se večkrat izrazili, zaradi Vaših zvez in Vašega upljiva najbolje mogoče. Zadnjikrat smo Vas izvolili leta 1882; a uže tistikrat je bilo jako težavno zediniti večino glasov za Vašo izvolitev, posebno zaradi tega, ker vam je društvo »Edinost«, ki zastopa v resnici naše koristi in varuje našo čast, postavilo protikandidata. Vaša zadnja volitev je dala celó povod razporom mej nami; a denes smo vsi Vaši volilci edini in pripoznavamo, da je društvo »Edinost« prav storilo, ko se je protivilo Vašej kandidaturi.

Preblagorodni gospod! Mi okoličani smo Slovenci in kot taki se držimo programa, kateri je za nas postavilo društvo »Edinost« in kateri se ujema s programom vseh Slovencev, proglašenen na mnogih zborih in taborih. Mi torej v zmislu tega

programa zahtevamo, da naši poslanci branijo ne le naše materijalne koristi, temuč tudi našo narodnost, in to v prvej vrsti. Vi, preblagorodni gospod, ste pač večkrat poudarjali, da niste nasprotnik naše narodnosti, a da se ozirate le več na naše gmotne koristi, katerim morete ustrezati zbog Vaših zvez in Vašega upliva. A mi smo se pripricali, da so nam te Vaše zveze dosedaj prav malo ali nič koristile, ne oziraje se na Vaše postopanje gledé naše narodnosti.

Mi bi bili pri vsem tem potrpeli; ali Vaše vedno poudarjanje, da ste Vi gospodar naših pašnikov, in da se bode pogozdovalo v okolici ne po naših željah, ampak po Vaših nazorih, nam ne more več ugajati. Mi sami smo prepričani o koristi pogozdovanja goličav v okolici, teda način tega pogozdovanja mora biti tak, da ne nasprotuje našim gospodarskim potrebam; a Vi ste v tem obziru drugih nazorov in se ne brigate za naše opravičene težnje. — Tudi to naj bi še bilo. Ali srce nas je bolelo, ko smo čitali, da ste bili Vi protivni prošnji Tržaških Slovencev za slovenske ljudske šole v Trstu in da se niste pridružili vrlemu okoličanskemu poslancu, g. Ivanu Nabergoju, ko je ta v prelepem, patrijotičnem govoru naglašal, da Slovenci v Trstu imajo popolno pravico na ljudske šole v materinskem jeziku in da mestni zbor greši zoper narodno enakopravnost, ako zavrne to prošnjo le zaradi tega, ker je pisana v slovenskem jeziku. Vaša sveta dolžnost je bila pri tistej priliki, da se tudi Vi vzdignete in protestujete proti temu, da se Slovincem brani raba materinega jezika v prošnjah na mestno svetovalstvo ali na mestni ma-

»Ameriki smola« Potem se prvi za njim lovski čuvaj Anton Obršnel, vulgo Valentec, iz Divače v jamo spusti, in sta s Žibrnom ovi dan in naslednje dneve votlino za votlino preiskavala, zatoraj zaslužita ne le ime iznajdnikoma ove čudopolne okapnice, nego i pridnih, zanesljivih voditeljev po njej, in sta tudi prav neustrašljiva, da predrzna stenoplezalca, posebno prvi.

Sedaj se pride v ovo vilenico po dvojih 29. m. visocih, varnih lestvah na grobljo, in potem po groblji še kakih 12. m. navzdol do prvih podzemeljskih krasot, od kojih se prva na desno stran v podobi nasteni dolgo dol viseče množine belega platna kaže; kar smo »Platnarstvo« imenovali. Tukaj je velik, skor okroglat, do 20. m. porezne mere širok in enoliko visok prostor, na kojem se namerjava plešišče nastaviti. Po našem mnenju naj bi bilo plešišče tam bolj v sredini okapnice, v kakem bolj čarobnem kraju, kojih je na izbor. Na dalje drži jama vedno proti južnemu zapadu nekoliko preko, nekoliko čez in pod holmci, koji so z stoječimi in visečimi dično, da čarobno nastavljenimi kapniki nagzdani; po krajih se tudi po ravninah koraka, koje vse se, z stranskimi stenami, podkapniki in nadkapniki vred v različnih barvah tako blišče, da človek misli, da se mej golim srebrom, zlatom, mej diamanti in biseri različno lesketajočih barv dalje pomika do 500 m. dolgosti. To dolgost je tržaško »Planinarsko društvo« (Alpenverein) izmerilo, kar je na necej skali z ruđečo barvo zaznamovano. Potem se zavije pot proti zapadu in se gre še do 100 m.

daljave ter pride proti konci v tako zvana »Nebesa« po vrvnatih lestvah kakih 15 m. visoke; le Žibrna ne potrebuje lestve; kajti z nepoznato umetnostjo po strmej nakamnici, mačku enako v »Nebesa« pleza. V teh kamnatih nebesih človeka mika, da bi se tam udomachil, kajti mej čarobno v raznih barvah se lesketajočimi kapniki pol i nad njim, potem umetno nagrblijanimi, barfam podobnimi stenami, iz kojih, če s prstom ali lesom potolčeš, razni glasovi, ko od mlo donečih zvonov doné, nahajata se dva cvetju velikonočnice (Anemone Pulsatilla — gemeine Kuchenschelle) podobna, nekoliko metrov dolga kapnika (stalaktita), kojih lističi nosijo od znotraj z neznansko umetnostjo razno barvene, na vse kraje moleče prašnike v podobi rakovih nog in druge raznovrstne belozolto rudečih pletenin; ta kraj vilenice je v istini vreden imena »Nebesa«, kakor ga je iznajdatelj Žibrna krstil. Tukaj se nahajajo jamski kebrji »Cerythron Hieteroides«, v sredini vilenice tam pa tam i kebrji »Oryotus Schmidtus«; onih imenitnih kebrov pa, kakor so v Senožeskej »Zavinki«, namreč »Carabus Hohenwarti« nismo našli.

600 metrov dolge okapnice je, akopram je pred našim vodom 5 dni deževalo, skor suhih, le »Kralj Matjaž« je iz dveh od vode izdolbenih skalnic curljala voda, s koje kot kristal čisto, okusno in ledeno mrzlo smo si ugasili žejo, na »Kralj Matjaž« se odpočivši. Temu obelisku, koji je do 12 m. visok in 3 m. na podnožji debel, in ki leži v treh kosih podrt, in iz kojega uže več novih, dobro debelih, svitlo belih nakapnikov (stalagmitov) kviško moli,

dalo se je ime »Kralj Matjaž«. Dobro imenovan bi bil ta podrti velikan tudi: »zlomnjena igla egiptovske Kleopatre« sicer pa dobi človek, koji je uže kaj več po svetu videl, vsakemu nakapniku in odkapniku, prvih je na brežštevilo izbero, drugih se povsod radi neznanskih visocin ne vidi, kako podobno, bodi si živalsko, rastlinsko, plastično itd. Našli smo in nazvali mej brežštevilični drugimi predmeti te le: »Peklo« v nižavi gotovo naj manj 200 m. pod zemeljskim površjem iz te nižave se pride čez visok holmec na vrhu z ozkim prehodom, zvali smo ga »Šipka soteska«, ker nakapniki, vojakom enako, na straži stoje. »Ožledena strmina« se imenuje reber pod »Šipko sotesko«, koja je s temno zelenim, a svitlim in gladkim nakapnikom prevlečena, ko da bi bila v istini požledena. »Prezbiterij s leco na sunanjey levej strani in orgijami nad leco«. Ta predmet tako živo predstavlja nazvane reči, da človek v popolnej tihoti, ko v cerkvi pričakuje, kdaj se duhovnik po nevidnem dohodu na leci prikaže; orgljice predstavljajo pa živ spomin na leve orglje pred prezbiterjem v Šentklovskvej cerkvi v Ljubljani: »Preteči snežni plaz« (drohende Schneelavine). Ta do 6—8 m. visoki, viseči, prav ko pravi čisti beli snežni plaz, tako je naraven, da se človek nehoté pred pretečo mu nevarnostjo plazu odmikuje. »Altar« je prav umetno z vsemi potrebnimi stebri in stebriči, potem s primerno od zgorej zakroženo votlino v sredi za podobo oskrben, da ne potrebuje nego sliko svetnikovo v votlino. »Kronovalni homec« (Krönungshügel). Ta, do 5 m. vi-

gistrat. Do kraja pa nas je razžalilo. Vaše postopanje v mestnem zboru, ko je šlo za to, da se zatrdijo pravice okoličanov do občinskih zemljišč, katera so oni od nekdanj neomejeno uživali; mestni zbor je moral priznati te pravice, ker drugače ni bilo mogoče; toda porabil je priliko, da nam okoličanom vsili neko *napravo*, katera je bila na pravem mestu v srednjem veku, ki pa se po nikakem ne strinja več z tirjativami pravega poljedelstva in gospodarstva naše dobe; vsilili so nam črednike in pašnino 50 soldov od vsake goveje glave. S tako odločbo je mestni zbor predaleč segel v pravice okoličanov, ki so gledé paše imeli vedno proste roke in s tem, da nam zapoveduje, da si moramo voliti črednike, razžalil je tudi naš narodni ponos. — Črednikov mi ne potrebujemo, takih tudi sploh ni treba voliti; pač pa mi potrebujemo lastnih županov in te smo nekdanj volili; a mestni zbor nam je vzel ono starodavno pravico ter nas obdaril z neko vrsto magistratnih uradnikov, kateri imajo nalogo paziti na to, da se pri nas polagoma zaduži vsako svobodno narodno gibanje. Brezobzirnost večine mestnega zbora gre tako daleč, da se pred našimi očmi vrše dogodki, ki očitno merijo na to, da se okolica poitalijanči. — Dolžnost vsacega pravega okoličanskega poslanca je torej, da pri vsakej priliki povzdigne svoj glas proti takej skrutitbi naših najsvetejših pravic. — To je tudi storil poslanec, g. Nabergoj v mnogo sejah in še posebno o priliki, ko nam je mestni zbor vsilil črednike. Ko je protestiral proti takej napravi in proti izrazu, da smo mi okoličani prisvojili si, ali uzurpirali nekatera zemljišča, govoril je nam vsem okoličanom iz srca; mi smo mu hvaležni za tako postopanje, braneče našo čast in naše pravice. — A nemilo nas je dirnolo, ko smo čitali, da ste Vi, namesto da bi njemu pritegnoli, njega zavračali in se celo drznoli izjaviti, da Vi boljše poznate težnje okoličanov, nego on. S tem svojim postopanjem ste nas izpostavili zasmehovanju naših nasprotnikov, in ste dokazali, da niste več vredni zastopati naših interesov tam, kder jim preti vsak dan večja pogibelj. Vi tudi s tem, da vedno poudarjate, da 5. okraj je vaš okraj, grešite zoper naše dostojanstvo, ker mi, kakor svobodni možje, nismo se in se nobenemu ne prodamo; mi smo svobodni državljani, svobodno volimo svoje zastopnike in

soki, vsestransko primerno zamuljeni, od zgoraj z dičnimi baldahini in raznimi drugimi bisernimi krasotami nježno nagizdani in ves bliščeči holmec, na kojem lahko trije jezidci s konji vred stojé, vreden je v istini imena *scarski kronovalni holmec*. »Kalevarija« je toliko bolj inpozantna kakor Potojska, ker ima prav lepe, bele, razne velikosti nakapniške podobe, kojih, ko stopiš na vrh, na oba kraja brezštevilo pred seboj vidiš. »Podobarjeva delalnica«. Ko na plano necega holmca prideš, vidiš okolo sebe brezštevilo podob razne barve in velikosti, potem stebrov, obeliskov in drugih v stroke podobarstva spadajočih predmetov, tako, da se sme ta kraj vilenice pravi pravcati »Plastični salon« imenovati. Potem prideš do posameznih nakapnikov, kojih nekateri prav istinito »Mater božjo s Kristusom v naročju«, in druge svetnike predstavljajo. Med drugimi vidiš prav umetno izdelan »Tabernakel«. Vrh drugega holmca greš mej dvema ko sneg belima, do 2 m. visokima nadkapnikoma, koja dve plamenici (Windlichter) predstavljata, potem vidiš po vsej dolgosti brezštevilitih velic in malih obeliskov, potem piramid, od kojih imajo nekateré gotovo do 20 m. visočine. Najznamenitejši predmet izmeje imenovanih je inpozantna »Piramidna skupina« v kojoj se je več malih in večih obeliskov in piramid združilo ter napravilo velikansko, na podnožju strašansko debelo in neizmerno visoko po vsej dolgosti dično nagizdano in v raznih barvah lesketajočo skupno piramido. V obče se vidi v tej okapnici mnogo raznovrstnih, čarobno

nočemo, da bi svet o nas mislil, da smo le volilno orodje. Preblagorodni gospod! To so naše pritožbe, ki izvirajo iz polnega našega prepričanja. Iz teh v dogodkih vtemeljenih pritožeb pa razvidite lahko sami, da Vam ne moremo in nočemo več zaupati. — Izrekamo Vam torej s tem svoje nezaupanje, kakor poslancu našega okraja in smo prepričani, da učitne, kar Vam v takem položaju veleva Vaša čast in lojalnost nasproti Vašim volilcem. Zagotavljamo Vas naposled, da nam je ta skrajni korak narekovala le dolžnost do svoje domovine in do svojega naroda! V ostalem se podpisujemo z spoštovanjem. Na Opčinah dne 19. junija 1884. Podpisanih je blizo 300 volilcev, podpise prinesemo kesneje.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar je srbskega kralja povabil k vojaškim manovram, ki bodo na Ogerskem meseca septembra in bodo trajale osem do deset dni; kralj je zagotovil, da pride. Državni finančni minister Kallay je vtorek nastopil pot v Bosno in Hrcegovino, obiše Banjaluko in Sarajevo. Zanimljiva obravnava zoper anarhiste se ta teden vrši v Gradcu. Nek Proneg, ki je bil obsojen na osem let teške ječe zaradi velike izdaje, dolžil je več drugih enacega hudodelstva, vsled česar so prišli v preiskavo, a vsi trde, da je vse laž, kar je Proneg zoper nje govoril. Vsled tega so Pronega predstavili zatoženim anarhistom in ta je vsacemu v obraz povedal, da je bil pričujoč pri tistem shodu, na katerem so anarhisti sklenoli umoriti cesarja, mesto Gradec z dinamitom razsuti, stražnike pobiti in potem se maščevati nad vsakim, ki jim ni po všeči. Zatoženi vse to taje ter pravijo, da Pronega še poznajo ne. Stvar je zelo zamotana.

Vnanje dežele.

Na črnogorsko turški meji se ponavljajo krvavi prepiri mej Črnogorci in muhamedani. Pri Gusinji je bil 5. t. m. krvav boj, v katerem so Albanci usmrtili 13 Črnogorcev ter jim glave odrezali. Na Bolgarskem se tudi vrše volitve v državni zbor; konečni njih izid še ni znan; pri volitvah so v nekaterih krajih nastali krvavi prepiri; v Vraci in Vidnu se je vsled tega morala volitev odložiti; v Vraci so v razporu enega človeka ubili, več pa ranili. — Državni zbor pa je sklican na 7. julija v Trnovo v izvenredno zasedanje.

nagizdanih, lesketajočih osenčenih slopov in štul, koji bi v kako svetovno mesto, v namen kakega imenitnega spomenika pristajali in gotovo se za sto in sto tisočev prodali. Nahajajo se tu pa tam po tleh in taki kamenci, koji so najrazličijim rubinom podobni, in bi v istini v ženskih nedrinih bučkah bili čarobna dika. Nahaja se v kapnici i »Strojarija«, kder je neizmerno številu visečih kož na sušilu, kakor pri kakem strojarju. Posebno znamenit je takozvani »Paradiž« z čudovitim cvetičnim šopkom; ta prav skruti »Paradiž«, kakor ga je iznajdnik nazval, skriva v svojih neobširnih prostorih razne cvetične in druge rastlinske izdelke, kakoršnih človeška roka gledé umetne čistosti natančnosti, nježnosti in raznovrstnosti cvetičnim in drugim rastlinskim umotvorov ne more dati in nikoli doseči. Sploh so krasni zakladi Divaške okapnice vsestransko tako inpozantni, da je človek, ogledovaje to podzemeljsko bleščeče in brleče naravno bogatstvo tako očaran, da na vse drugo posvetno, in ako bi bil Bog vedi v kakih težavah ali stiskah, pozabi. Nič manj čarobni niso razni prehodi te okapnice, ker po daljem hojevanju nevedoma zopet visoko na ovi prehod prideš, kder si žepred nekaj minutami bil. Vidiš tudi stranske, strašansko visoke in široke, še ne preiskovane votline, in kakor te kažejo, držé naj večji prostori pod hrbe proti Sežani, to je na severno — zapadno stran. Strokovnjak, češki inženjer, koji je prišel Divaško okapnico ogledavat, zvedevši po časnikih, da je novo najdena, ogledal si je precej drugi dan po ogledovanju

Grškega kralja, ki se zdaj mudi v Peterburgu, spominajo se ruski vladni časniki jako sočutno. Kralj je bil Rusiji vedno prijatelj, če tudi so bili mnogokrat nasprotnega menenja grški parlament in grški ministri, na katere je vplivala Rusiji neprijateljska stranka. Ne da bi kralj bil prestopil ustavne meje, vendar je umel strasti brzdati, ter je tako grškemu kraljestvu mnogo koristil, ker je ohranil prijateljske razmere mej grško in rusko državo, katere veže tudi enaka vera.

Rumunski državni zbor je v seji 18. t. m. sklenol, naj se, razen civilne liste, podari kraljevej obitelji dvanajst državnih posestev, katerih dohodki znašajo na leto 700.000 frankov. Včeraj pa se je zasedanje končalo po prestolnem govoru. Kraszewsky je iz ječe poslal prošnjo svojim prijateljem, naj njegovih pisem ne objavljajo po časnikih, ker to bi mu le škodovalo, on želi po enoletnej negotovosti in muki počiti, če tudi v ječi, dalje je prosil, naj se zanj ne potezajo, ker bi to nemške oblasti le dražilo.

Nemški cesar je imenoval prestolnega nastopnika načelnikom novo ustanovljenega državnega sveta, kneza Bismarka pa njegovim namestnikom. V ta svet je bilo imenovanih 71 udov, mej temi je 42 državnih uradnikov in častnikov, 3 učenjaki, 6 duhovnikov, 10 veleposestnikov in 6 obrtnikov.

Belgiški kralj je vsled volitev v poslansko zbornico razpustil senat in ukazal nove volitve na dan 8. julija. Obe zbornici državnega zbora pa boste sklicani na 27. julija.

Obe francoski zbornici ste sprejeli predlogo zastran ločitve zakona. Francoska in angleška vlada ste se zedinili zastran egiptovskih zadev ter dotične sklepe naznanili velevlastim. Angleška počaka odgovora od teh vlad, predno jih povabi na konferenco. Zastran sueškega kanala se nič ni sklenolo, angleška je francoskej vladi le zagotovila, da se v tem prašanju porazume z velevlastmi, predno angleški vojaki Egipt zapuste.

Francoska vlada se lahko ponaša z velikim vspehom, kateri se jej je posrečil v Kabadži v Zadnej Indiji s tem, da je deželni namestnik dosegel, da je Francoska v roke dobila državno upravo. Odslej bodo carinske (finančne), vojaške in pravosodnje zadeve, kakor tudi javna dela vodili francoski upravniki. Robstvo se odpravi in kralj in kraljeva obitelj dobi 300.000 piastrov na leto.

Turška vlada je poslala velevlastim okrožnico, v katerej dokazuje, da je naloga angleške vlade, kar se tiče reda v Egiptu, toliko spolnjena, da more angleška vlada vojake iz Egipta poklicati. Ako pa bi velevlasti menile, da je še potrebna tuja vojaška moč v Egiptu, naj bi se Turčiji dala naloga, da zasede Egipt, če ni uže drugače, pa naj se turškim posadkam

Diviške—Potojsko jamo in pismeno izrekel, da ima Diviška napram Potojske, po napravi primernege vohila enako prihodnost in to nazvlic »Fran Jozipove« in »Elizabetine« okapnice.

Tedaj prva skrb je za primeren vhod in pot po kapnici, prvi bo kolikor toliko ne le težaven, temuč tudi potraten; pot bo pa, posebno po mnogih krajih prav z neznačajni stroški dovršena. V »Nebesah« bo treba pot v mnogih serpentinah narediti, sicer se drugi taki prostori nahajajo, da se bo sedanjim neprilicnim potom kakor serpentinam izognolo, ter dobri, čisto varni hodi in prehodi brez velikih stroškov napravili. Da bi soseska Diviška vhod in poti na svoje stroške pričela, ali celo dovršila, ni upanja, ker prvič nema kapitalov, drugič pa Divišani, razen 4—5 posestnikov, nemajo zapopadka o bodočnosti svojih podzemeljskih zakladov, ter ne dovolé stroškov na ime soseske.

Iz ene strani se ugiblje, da bi se ova dela na ime vložnih delnic pričela in dovršila; iz druge strani se priporoča, naj bi se Divišani na naklonjenost prijateljev geologije naslonili, in da bi zraven i deželni in državni zavodi kaj pripomogli, ter da bi se slednjic tudi na vrata najvišjih krogov za blage darove potrkalo. Naj si bode, da se omenjena dela na eni ali drugi način ali račun prično, a prično naj se nemudoma, da se večne podzemeljske krasote v Diviškej okapnici svetu odpro in pokažejo; da se to gotovo kakor hitro mogoče zgodi, temu so nam Diviški razumni odličnjaki porok. Z.

pridružijo tudi angleški, francoski in španjski vojaki. Svašim je v velikej nevarnosti, posebno zaradi nezanesljivosti egiptovskih vojakov, ki so tam v posadki. Poveljnik konjice se je poveljništvu odpovedal, ker so mu bili lastni njegovi vojaki nepokorni. Tudi angleški nižji častniki popuščajo službo, ker nečejo več dalje skupaj služiti z egiptovskimi strahopetnimi častniki in vojaki.

Deželni zbori.

Isterski.

Poreč, 18. junija.

(IV. seja).

Pričetek: 11¹. Predseduje dr. Vidulič. Vladni zastopnik: Gummer.

Odsotni Jelušek, dr. Bolmarčić i bl-skupa. Potrđi se zapisnik zadnje seje. Poročevalec politično-pravnega odbora dr. Mrak predlaga, naj se ne sprejme legat dr. Filipinija, katerega je volil dežell. — Ta predlog obvelja brez debate.

Dr. Fragiaco mo poroča v imenu istega odbora o prošnji občanov iz Lanišča in sosednih vasi, da bi se ločili od Buzetske občine in ustanovili svojo se sedežem v Lanišči in nasvetuje, prošnjo odbiti.

Oglasi se Spiničič in govori hrvatski: »Visoki sabore! Zelim govoriti o točki, koja je sad na dnevnem redu. — Prije nego li to učinim, dopustite mi, gospodo, jednu opazku. U današnjem dnevnem redu je točka, u kojoj ću ja u ime saborskoga školskoga odbora taj visoki sabor izvjestiti. Izvješće podnieti ću u italijanskom jeziku. To pak nejma povriediti mojega prava, da mogu govoriti u hrvatskom odnosno slovenskom jeziku moje majke i moga odgoja, jeziku mojih izbornika i većine pučanstva Istre. Da pače ja ovom prilikom svečano izjavljam, da ću se obćenito služiti u ovom visokom saboru tim jezikom i samo za nuždu i kakov prevod dodatit.

Potem s temeljitimi dokazi podpira omenjeno prošnjo za odcepljenje od Buzeta. Pravi, da združenje je bilo nekod dobro, a baš v tem slučaju škodljivo. Zato so uže 1876. 1877. potom 1880., 1881., pak 1882. leta prošli za odcepljenje, a zaman. Tožbe zaradi slabe uprave Buzetske so občene. Niti računa nemajo. Bill so sami v Poreču. G. dež. glavari jim je prijazno obećali.

Vseh občinarjev je 3800, oddaljenih po 3 do 4 ure od Buzeta. Nemajo ni ceste ni prilicne poti. za najmanji posel zgube ves dan.

Ko so bili sami zase, plaćali so vse redno in o času združenja niso imeli dolgova. Zdad so jih polni: Kropinjak 300 f. Podgaće i Brest po 500 f. Slum 900 f. itd. občinsko imetje se uže eksekutivno prodaje.

Imajo blizu 2000 or. lov gozdnih tal, a druge občine nemaju ni najmanjega tmetka, pa vendar obstoje. Imaju pismenih ljudi, a ako nemaju sposobne osebe za tajnika, to ne ovira razdruženja, ker i drugod ga moraju iskat, kakor n. p. v Buzetu samem.

Predlaga, da v zadevi odcepljenja od Buzeta i ustanovitve svoje občine v Lanišči dež. odbor zakonsko osnovo še v tem zasedanju izdela.

Kratka motivacija in predlog je bil preditan najprej hrvatski. Po tem je pa govornik rekao: »Dopustite mi pollovanu gospoda, da tu motivaciju i predlog pročitam također v italijanskom jeziku« in jo prećital ter izročil predsjedniku.

Deželnega glavarja namestnik dr. Amoruso izjavi po priliki tako le: Lani, ko je g. Laginja slovanski govoril, dogodil se je oni exodus, katerega ste tolikokrat omenjali. Letos je g. Laginja tudi slovansko govoril in dal izjavo, da se bude posluževal italijanskoga jezika. A danes je govoril g. Spiničič dalji govor v slov. jeziku i mi smo ga potprežljivo poslušali. (Dakako glasno so se pogovarjali mej seboj!) Ne moremo zabraniti slovanskej manjini, da se poslužuje svojega jezika. Nego v imenu velike većine, katera ni male ne umeje (?) slovanskoga jezika, izjavljam, da bi se imel pridržati preko 20 letni običaj, govoriti italijansko i da mi ne budemo sodelovali pri razpravah, koje se bodejo vršile v slovanskem jeziku.

Tako deželnega glavarja namestnik! Galerija mu je zaploskala, a dež. glavari jo je opomnili, naj bude mirna, ker bi sicer moral ukazati, da se sprazne.

Laginja odločno odgovarja dr. Amorusu v hrv. jeziku. Reče, da ni razumel, ali da ni hotel razumeti njegove izjave v zadnjem seji. Pisalo da se je (v glasilu većine »Istria« da ne bude ni provokantov ni provociranih i manjina, da je to verjela. Podpira Spiničičev predlog.

Poročevalec se ni najmanje ne ozira na Spiničičeve razloge, nego izjavi, da ostane pri svojem predlogu, koji se tudi sprejme.

Za pol.-pravni odbor poroča potom dr. Costantini o prošnji nekaterih Kastavcev za

odcepljenje od občine i predloga, naložiti dež. odboru, da zadevo natanko preišče in za prihodnje leto dotične predloge pripravi.

Temu predlogu se upira *Laginja*, ker so v Kastvu vse druge razmere, nego v Buzetu, Kastavska občina obstoji v tem obsegu že 5, 6 in več stoletij, ona je patrimonijalna občina, in ni zaručena vsled kacega zakona. Vi nemate pravice razdirati take patrimonijalne občine, toliko manj, ker je povse dobro upravljana. Natančno omenja razmer v občinskem premoženju, ki je veliko. Omenja, kako so se razni ljudje, tudi uradni, trudili, razdreti to občino. Posameznim vsem se je rekalo, da bode njihovo vse ono obč. imetje, kar ga leži v dotičnih katastrofalnih občinah. Zakaj se vasi niso nastopile pravnega pota? Ker so vedele, da bode brezuspešen.

Razložil potem tudi v ital. jeziku, kar je hrvatsko govoril, in stavi dotični predlog. *Zamljić* v hrv. govoru podpira *Laginjo* i opazi, da največja zmešnjava v občini je bila takrat, ko so tam vladali komisariji i morda i emisariji poslani tja od dež. odbora.

A vse brez uspeha. Poročevalec se zopet ni najmanje ne ozira na temeljite razloge, nego na kratko izjavi, da ostane pri odsekovem predlogu, koji se tudi sprejme. Za predloge slov. poslancev glasuje vedno le minoriteta: slov. petorica.

Smešna je današnja izjava dež. glavarja namestnika, da se večina ne bode ozirala na predloge stavljene v slov. jeziku. Kakor da bi se bil v prejšnjih zborih, ko se je sploh ital. govorilo, v toliko letih sprejel vsaj en predlog slovenske manjšine! Manjšina je izvajala za zdaj, kolikor je mogla: *pripoznanje enakopravnosti našega jezika od strani nasprotnikov samih*. Da v družih zadevah nema uspeha, krivda je večine, ki bode tudi enkrat morala računati o oviranju slovenskega prebivalstva Istre v napredku. Važna pa je bila današnja razprava tudi zaradi tega, ker svedoči, da večina še ni pozabila na zloglasni program zloglasnega Cudera, katerega je bila ona poslala v Kastav. A Kastav, ta najmočnejša trdnjava istrskega Slovanstva, ne podá se z lepa. Gotovo se brezuspešno trudi večina istrskega dež. zbora, ki zastopa manjšino istrskega prebivalstva.

V imenu *šolskega odseka poročata Spinić i dr. Scampichio* v ital. jeziku o raznih prošnjah, kar se vse brez debate sprejme.

Prav tako se sprejmejo nekateri predlogi finančnega odseka, za kojega poročá dr. Venier.

Sklep seje ob 1 uri. — Prihodnja seja v petek ob 11 uri.

Goriški.

Gorica, 19. junija.

Tretja seja deželne zboru je bila vtorek 17. t. m. ob 5 uri popoldne, navzoči so bili vsi poslanci razun gospodov vrhovnega škofa dr. Zorn. Nik. dr. Tonkli, in bar. Locatelli. Deželni glavar otvori sejo in ukaže prebrati zapisnik zadnje seje, ki je bil sprejet in podpisan.

Poslanec Kocijanič poročá kot referent finančnega odseka o proračunu za l. 1885. stipendijevskega zaloga. Referent Gasser o proračunu deželno-občinskega zaloga, prav ta referent o gospinskem zalogu. Referent Kocijanič o zalogu za ranjene in bolne vojake. Referent Gasser o zalogu Werdemberških stipendijev. Vitez dr. Tonkli o proračunu glavnega zaloga za uboge.

Vsi ti proračuni so bili enoglasno sprejeti. Vitez dr. Pajer poročá o predlogu dež. odbora, o prošnji sester Antonije in Jožefe Vogrig, hčer rajn. ravnateljca c. kr. realke, da se jima še dalje dovoli uživanje dosedanje etne podpore. Predlog se potrdi. Vitez dr. Tonkli poročá v imenu odbora za povišanje dne Aleksandru Chides, tudi to se odobri. Poslanec Gasser poročá v imenu odbora o podpori, ki se je odmenila šoli za izdelovanje šipek v Dolnji Otlici za l. 1884; odobri se. Vitez dr. Tonkli poročá o podpori 200 gl. ki se je dovolila vdovi rajn. dež. denarničarja Angelo Rubia, in o izbrisu na dolgu ostale predplače; odobri se. Odbornik Gasser poročá o vojaške bolnišnici na Placuti, naj se še dalje v najemu pusti erarju. Ta predlog se odda finančnemu odseku v pretres. Ko je bil dnevni red te seje končan, povabil je dež. glavar gospode poslance k četrti zborovje seji dne 20. junija ob 9/1, predpoludne s tem le dnevnim redom. Poročila dež. odbora in sicer: I. O dovolitvi letne pokojnine 100 gl. bivšemu učitelju Ivanu Vouk-u; II. o donesku 600 gl. za pogozdovanski zalog III. o dovolitvi ugodne podpore maloletnim otrokom učitelja Petra Jussa; IV. O dovolitvi ugodne podpore Aleksandru sinu rajn. učitelja Ivana Brščaka. Na to zaključí dež. glavar sejo ob 6. uri zvečer.

DOPISI.

IZ Gorice, 19. junija. — (Blagoslovenje vojaške zastave. Vreme). Zadnje sredo se je blagoslovila zastava tukajšnega pešpolka vojvode Ludvika bavarskega št. 62

kaj veličastno. Na predvečer je najpred svirala po mestu mestna godba. Potem je šla vojaška godba h kumici gospej Hadrovske in zvirala več komadov mej tem, ko so topovi na gradu 12 krat zagrmeli. Travnik je bil lepo rasvilljen kakor tudi na gradu z nešlevilno luči in bengallinimi ognji. Pred durmi vojašnice sta stala dva drogova, zelenjavo in zastavi malo po odličena; na malih rasvilljenih balonih so bila napisana vsa mesta, kder se je ta polk bojeval. Od kumice gospe Hadrovske je šla vojaška godba po mestu, in se je ustavila na dvorišču vrhovnega škofa in svirala več lepih komadov. Od tam je godba odšla v vojašnico. Na dan blagoslovenja ob 5. uri zjutraj so topovi 21. krat zagrmeli, da se je mesto treslo, in vojaška godba je po mestu svirala. Ob 8. uri se je uže ljudstvo zbiralo na Travniku, kder je bilo vse pripravljeno za blagoslovenje zastave. Prostor za cerkveno slovesnost je bil pred polačo okraj. glavarstva krasno odličeno. Dva velika krasna odra sta bila postavljena za odlično vojaško in civilno gospodo. Sredi mejtema odroma sostali trije veliki slavoloki, na srednjem je stal lep oltar, na obema stranskima ste bili podobi presvet. cesarja in cesarice. Pred vsem tem krasnim prostorom pa je stalo 8 visocih stebrov, na katerih so vihrale raznovrstne zastave.

Pred deveto uro pride polk iz vojašnice z svojo staro razstreljeno zastavo na Travnik. Nato se pripelje vrhovni pokneženi škof Alojzij dr. Zorn, ki je sam z veliko asistencijo daroval sv. mašo. Mej sv. mašo je svirala vojaška godba: vojaki so defilirali in streljali, kakor tudi topovi na gradu. Po sv. maši je privezala kumica lep krasen trak zastavi. Nato je vrhovni škof zastavo blagoslovil. Po blagoslovu so se zabijali žrebilji, prvega je zabil vrhovni škof, za njim kumica, potem pa vojaški in civilni predstojniki. Ko je bilo zabivanje žrebiljev končano, predstavi se novo blagoslovena zastava vsemu polku, kateremu je poveljnik lepo govoril o udanosti in zvestobi do nove zastave, katerej so tudi vojaki prisegli. S tem je bila zjuternja slovesnost končana. Ob 1. uri popoldne je bil v restavraciji »Pri pošti« slavnostni banket, pri katerem je svirala vojaška godba. Pod noč pa je bil velik ples na dvorišču vojašnice in sicer za vse vojake, ob 9. uri pa velik eleganten ples, h kateremu je bila tudi odlična civilna gospoda povabljena. S tem je naš polk dovršil svoj najlepši in veselejši dan.

Vreme imamo kaj neugodno; uže ves ta mesec dežuje, kar posebno grozdju in žitu močno škoduje, pa tudi toča je zadnji vtorek veliko škodo naredila. Posebno Kanalski okraj, potem neke vasi v Bruah Renče, Miren, Peč, Gradišče in nekoliko tudi Dornberg, Prvačina in Vertolja so hudo trpele. Radi tega imamo tudi prav mrzle dneve. Rodoljub.

S Krava, 16. junija. — Domači jezik spoštovati in ptujega ne zaničevati, bodi vsacemu v dolžnost. Žalibože, da se te Slomskove besede prevečkrat skruno, ko se domači jezik zatajuje i nameščuje s tujim, kar svedoči ta le dogodek:

Pred nekajimi dnevi dobim slučajno napis: Z. 54 Ortschaftsrath — Komen itd. Mislim sem si, kako imponira »Ortschaftsrath« nemški, a čisto slovenski Komen. A ker Komenec poznam kot vrlje narodnjake, mislim sem si, to mora biti kakšna ekstrema, ki prepeva svoj »ort« Bog je greh odpustil! Jaz menim, ako biva kedo mej Slovenci, ako je predsednik, ud ali pisatelj kraj. šol. sveta, tudi če se mu pretaka po žilah nemška kri, da ne bi smel žaliti s nemškimi napisli slovenskega življa; a če ima količkaj slovenskega mozga, moral bi vsaj na zavitek napisati »kraj«, tudi ako pošilja v zavitku nemško tvarino, kajti pomisliti je, da se pismo prenaša po strogo slovenskem Krasu: iz Komna v Sežano.

Komenski kraj. šol. svet milujem, da ima pisatelja, ki se sramuje slovenske »slupine«, iz katere se povzema, da ni tudi jedro slovenskega Jurija. Da se kraj. šol. svet na Slovenskem ponaša z nemškovanjem, to je vendar preveč! Kaj bi n. p. počeli tam v Rajhu ali Italiji, ako bi se njihov pisatelj posluževal njim tuje pisave. He! pisatelj moj, bil bi, po vsej pravici, pravi direndaj.

Spoštujmo mili svoj jezik, kakor spoštuje svojega Italijan, priselški mej Slovence, tudi ako umeje slovensčino, javi: »Lo comprendo ma non posso parlar chiaro«, ter zdržuje se kolikor mogoče slovenskega govora.

Čislajmo, govorimo tuj jezik, kečar je treba, a mile nam mate inščine ne zametajmo i ne pritiskajmo je ob steno.

IZ Materije, 18. junija. (Vedno dež in zapreke narodnega vremena). — Tukaj dežuje ves juni neprenehoma tako, da se ne more ničesa na polji delati. Krompir, glavni naš pridelek, je v plevelu in zaostalo je vsled dežja vse obdelovanje tudi drugih rastlin tako, da uže zdaj v strahu premišljamo, s čem bodedo davke plačali in od česa se preživimo. Želeti bi bilo, da bi visoka vlada na to ukrenola, da bi se na

Tržaško-Reškej cesti vsaj nekateri hudi strmi kanci predelali; ker bi to veliko ne stalo, a bilo bi to ne le voznikom v veliko polajšanje, nego bilo bi tudi tukajnim prebivalcem v veliko pomoč, da si pri tem delu košček polente zaslužijo.

V našem občinskem uradu, kakor uže znano, obravnava in uraduje se v slovenskem jeziku, tudi vloge na višje oblastnje se pošiljajo v slovenskem jeziku, ako pa oblastnje te vloge tudi v slovenskem jeziku rešujejo, tega ne vemo, le toliko nam je znano, da visoko c. k. deželno sodišče v Trstu slovenske vloge tudi slovensko rešuje, dokaz temu je, ko je gospod dr. Bizjak proti ene občini tožbo v slovenskem jeziku pri c. k. deželnem sodišči v Trstu vlozil, razpisalo je c. k. deželno sodišče v lepem slovenskem jeziku dan obravnave, in ko je v dan obravnave se stranko g. dr. Bizjak pogodbo v slovenskem jeziku narekaval, bil je po naključbi navzoč neki gospod dr. Consolo, katerega, kakor se sliši, je ta slovenska narekva tako razburila, da se je pri advokatske zbornici pritožil in nasvetoval, naj ona sredstva dobi, po katerih bi se dalo zabraniti, da se ne bi pri c. k. deželnem sodišči slovensko obravnavalo. No, kaj takega nismo pričakovali v sedanjem veku, da neverjetno, pa vendar resnično. Škoda, da ni gospod Consolo na Iredentovskem. Tak jurist je kakor godec brez sluha.

Košana, 15. junija. — Sprejmi v svoje pridale, ljubljena »Edinost«, tudi iz naše doline nekoliko vrstic v dokaz, da še živimo. Da, v resnici smo še živi, ali naše življenje je v pravem pomenu besede podobno bolj dolgej ostraj zimi, v kateri je vse poparjeno in polomljeno pod mrzlim snegom, ko vse stvari na zemlji in tudi živelj človeški tako rekoč spi — ali vsaj dremlje.

Ko pa v milej in ljubej pomladi vse z nova oživi ter zopet zadobi svojo zeleno odejo, pod katero se vse nekako boljše čuti, veseli, raduje ter se ponosno vzdiguje k višku, kakor bi vse stvari na črnej zemlji znale, da tam gori je nekaj družega, milejšega, ljubšega, lepšega in sladkejšega od ljube uam pomladi; i zbudí se v nas up in prava živa vera; znan izrek pravi: Gledí vedno z enim okom dolj, z drugim gori, in to je prav, človek mora delati, in tudi moliti, zakaj brez dela ni ljubega kruhka, brez molitve pa ni blagoslova božjega. Ko bi vsi ljudje imeli te dve lastnosti, kako srečni bi bili na svetu; ona golazen, katera pa ne misli družega, nego od tujih žuljev živeti, in dobro živeti, hitro bi se potem razpršila in ugonobila do kraja.

Ali žalibog da ni tako, kajti so ljudje, koji niso kapitalisti in vendar nočejo delati, rajši pohajkvaajo, pri tem pa vedno duhtajo, kako bi na lahkoti — brez dela — ali celo po nepoštenej poti prišli do bogastva in do veljave pri ljudstvu; delo, delo človeka hvali, pa pustimo to, da predaleč ne sezemo.

Rekel sem, da pri nas skoraj spimo ali dremljemo, in to za tega del, ker pri nas je narodno zavedenje premalo čislano; jaz ne bodem iskal vsestranskih vzrokov te malomarnosti, le toliko trdim, da je naše preprosto domače ljudstvo preveč zanemarjeno, razvajeno in svojeglavno.

Ali da ne bi se zanimalo za vsako stvar, bodi si kar koli, tega nikakor trditi ne morem. Da smo pa tako zaostali za drugimi slovenskimi brati in slovenskim svetom sploh, tega nismo vsega sami krivi, kajti, kde hočemo zajemati vode, ako ni potoka ali vodnjaka?

Nekoliko smo se vendar le zdramil, ali oči so nam še zaspane, da ne vidimo še vsi enako dobro, pa ta bolezen, če Bog da, preide. Čest, gosp. rodoljubi, kateri se zanimate za našo bolezen, lotite se dela, pa boste videli, da ne bo brez vspeha. — Sadu bode gotovo.

Več nego 4 mesece nismo imeli učitelja za drugi razred, naši otroci so se v tem času klatili in kavsali po vaseh, in to malo, kar so znali, pozabili so, pa saj niso ni prej mnogo znali, 7. dan t. m. smo pa vendar, hvala Bogu, dobili nadučitelja za 2. razred. Ta gospod, Josip Bozja, nam je bil posebno priporočán in hvaljen ter se nam zagotavlja, da je prav dober učitelj, Košana pa je bila potrebna tudi dobrega organista, in zdaj se je tudi to prašanje prav dobro rešilo. Kajti gospod nadučitelj nam je koj drugi dan po svojem dohodu, to je v praznik svete Trojice, pokazal svojo posebno zmožnost v tej stroki, kar se je lahko vsak prepričal, kdor hodi k božje službi v cerkev. Mi toraj kličemo gospodu nadučitelju: dobro došel! naj orje pusto ledino, katera utegne sčasoma postati rodovitna zemlja.

V vseh dvomljivih rečeh naj se pa g. nadučitelj blagovoljno v pojasnilo obrača na preč. gosp. župnika Torkarja, vsestransko izobraženega in navdušenega rodoljuba, kateri od prve ure, ko je prišel v Košana, dela in se bori vedno za blagost svojih faranov.

Z Notranjskega, 17. junija. — Blíža se čas, ko bode treba mesto odstopivšega dr. Zarnika izvoliti novega dežel-

nega poslanca. Nekoliko se je uže govorilo sers ter tja o tem, vendar določnega se v tej zadevi še ni nič ukrenolo. Nekateri bi bili zadovoljni še z odstopivšim dr. Zarnikom, ter misle, naj bi se mu z novo izvolitvijo nekaka zaupnica dala. Iz principa mi nemamo nič napram dr. Zarniku, ter ga kot odločnega narodnjaka spoštujemo. Vendar ga — vsaj za sedanjo dobo deželne zboru — za novo izvolitev priporočati ne moremo. Res da so viharne deželnozbornske seje lanskega leta zaradi brez vse potrebe votiranih 600 gl., za prostovoljno podučevanje nemškega jezika, morale vsacega pravega domoljuba pretresti v dno srca, vendar ne bi bili želeli, da se je imenovani g. poslanec odmaknol v dobi najnujnejšega dela. Ker pa v deželnem zboru kranjskem sedí še vedno tista večina, katera z svojimi sklepi dr. Zarniku ni bila po volji, torej je naše mnenje to, da bi njega zopet voliti bilo nepotrebnost, kajti ni gotovo, ali bi on volitev prevzel — in ako bi jo — ne bi li zopet v nepovolnem slučaju se odpovedal?

Sploh je pa tudi to, da vzlasti Notranjska, ako hoče napredovati in se vsaj še večje bede rešiti, potrebuje v deželnem zastopu moža, kateri pozna razmere in potrebe Notranjske. Kakor znano, priše tudi zadeva Bistriško-Reške vode v deželnem zboru v obravnavo in prav v tej zadevi potrebujejo Notranjci za svojo blagost in pravico unetega moža, kateri z poznanjem vse stvari neustrašeno odkrije rano, katera skell naše ubogo ljudstvo, a hočejo mu z odvetjem vode še večo rano zadati. Mi poznamo moža, kateri se je vzlasti v vodnej zadevi pokazal neustrašnega domoljuba ter pravega zagovornika »uboge gmajne«. Prepričan sem, da je ta mož uže marsikomu znan, zatorej ga nočem z imenom imenovati. Sicer bi pa ne bilo odveč, da bi se v primernem kraju sklical shod volilcev, kder naj bi se posvetovalo in določilo o prihodnjem kandidatu. Na svidenje!

Domače in razne vesti.

Čestitke koperskim volilcem. Iz Barbanščine došla je ta-le čestitka.

Svlastnim biračem u koparskom kotaru. Vam, koji ste prezimom odbili mitjenje šarovite guje; Vam, koji ste čvrsto stali na braniku naših pravah; Vam, koji ste svietu pokazali, da se istarski Hrvati i Slovenci znaju značajno i postojano boriti na ustavnomoj polju, Vam dovikuju: *Živili* (Sliedi podpis). Birači iz Barbanščine.

Duhovenske spremembe v Goriški nadškofiji. Gospod Fran Sedej je imenovan stalnim profesorjem svetopismenskih ved stare zaveze v semenišči v Gorici. Novomašniki posvečeni: Iz Goriške nadškofije: Faiduti Alojzij in Kosovel Josip. Iz Tržaške škofije: Miklavčič Karol, Miakar Janez, Kompare Josip. — Gospod Bodigoj Anton, vikar v Rutarsu je dobil župnijo v Muserlih.

Slovenska čitalnica. Zarad slahnega vremena koncert ne bode denes zvečer, ampak je preložen na soboto 28. t. m. Odbor.

Izlet v Gorico dne 6. julija zanima razne kroge; listki se uže prav pridno prodajajo. Razen pevškega zbora del. podp. društva vdeležita se tudi pevška zborna skedenjski in rojanski, — tudi mnogi Sokoli pojetejo v Gorico in še celo nekateri Slovencev prijazni Italijani poprašujejo po kartah. Ker je število izletavcev nekada omejeno, javljamo vsem tistim, ki se želé vdeležiti izleta v Gorico in tamošnje prekrasne slavnosti, da si preskrbe v pravem času vozne listke, ki se dobivajo v uradu del. podp. društva in še v drugih, zadnjih naznanjenih krajih. Natančnejši program slavnosti prinesemo denes 8 dni.

Tržaške novosti:

Mestni zbor je v tajnej seji dne 19. t. m. dovolil uavoj po zdravniku dr. Volbenku Muhi letno miloščino.

Ustanova Economo. Mestni magistrat naznanja, da se bodo delila dne 9. avgusta t. l., kot smrtnega dne blagega meščana Demetrija A. Economo, iz njegove ustanove podporna darila onemoglim a vrednim rokodelcem, delavcem in dninarjem; ubozim delavskim udovam, ki imajo otróke, kakor tudi vrednim delavskim hčeram rokodelkam, ali naj si bodo tudi priprosto delavke in dejansko delajo. — Pisane prošnje brez prilog, toda z natančnim popisom stanu in stanovanja, naj se podajajo dotičnemu odboru v II. oddelku mestnega magistrata do dne 15. julija t. l.

Pobegnola je od doma pred 15 dnevi 16 letna deklina Franca Dular, ne vé se kam. Kdor bi o njej poizvedel, naj blagovolji javiti njenim starišem na starej ljubljanskej cesti v hiši št. 16. II. nadstropje. **Zblaznel** je nagloma v sredo 68 letni zidar Valentin B. in začel nevarno razsajati; straža ga je komaj ukrotila in odvedla v bolnico.

Nesreče. 80letni okoličan Matej Malan padel je pri novem mostu v morje, a nek mornar ga je precej izvlekel.

Grof Taaffe pride 24. t. m. v Trst
k velikim pomorskim manovram.

Morska bitev pri Trstu, kakor znano, bode 25. t. m. dopolniti in se boj konča še le opoldne: Boja se vdeležo te ladije: Praporica mornaričnega poveljnika »Triest«, poveljnik linearne ladije lajtenant grof Montecuccoli. I. divizija: Kontre-admiral baron Pitner; stabni načelnik fregatni kapitan pl. Palese; praporica ladija kazamatnica Lisa, poveljnik ladijni kapitan Berthold. — Oklopna fregata nadvojvoda Ferdinand Maks, poveljnik ladijni kapitan Czedik. — Oklopna fregata Habsburg, poveljnik fregatni kapitan Fayenz. — II. divizija: Kontre-admiral baron Manfroni; stabni načelnik korvetni kapitan Schellander. Praporica ladija kazamatnica Tegetthoff, poveljnik ladijni kapitan baron Spaun. — Kazamatnica Kaiser Max, poveljnik ladijni kapitan Primavessi. Kazamatnica Prinz Eugen, poveljnik ladijni kapitan Brull. — Torpedovska divizija: Torpedna ladija na kolesa Kaiserin Elisabeth, poveljnik korvetni kapitan Müller, ob enem divizijni poveljnik. Torpednice: št. 6, 7, 8, 11, 13 in 14, katerim zapovedujejo linearnih ladij lajtenanti: Pamer, Cimiotti, Bayer, Kutschera, Ripper in Anton. — Znamenja bo dajala ladija Kerka, katere poveljnik je nadvojvoda Stefan.

Izpred sodišča. Uboge kure, tudi té nemaja miru po noči! Ne vé se, dali radi dobrih in dragih jajec, ali radi kokiš samih, najbrže pa radi obojih žel je po noči šegetat in grabiti kokodajke 18 letni Jože Pirč iz Saleža, najprvo one svojega očeta, potem pa še tudi drugih sosedov, misleč si: čem več tem boljše, ter jih je precejšnje število odnesel, baje na razstavo v Čiškovas — tam nekde v Trstu —, kder je tudi darila dobil zanje. Dne 17. t. m. pa mu je c. k. deželno sodišče v Trstu spoznalo še 4 mesece omejenega stanovanja za njegove tatvinske zasluge.

Policijsko. Zadnja noč so neznani tatovi celó iz kašče Economovega parolina ukradli 50 vreč.

Iz Komna nam pišejo, da je bila nevihta in toča 17. t. m. tolika, da je v pol uri uničila skoro ves predelek v Brestovici, Vojšćici, Koritu, na Valeh in Klancu, največa nesreča pa je v Kostanjevici, manjša v Komnu, v Suti, Malemdolu, Robijah. — V obče pa bi te občine letos potrebovale zdatne pomoči. Toča je ležala do drugega dne v nekaterih krajih do pol čevlja visoko.

Birma bo v Ljubljani v nedeljo 13. julija; birmoval bode premilostni škof Tržaški dr. Janez Glavina. Naslednje dni pa bode gg. blagoslovcem delil višje redove.

Umri je včeraj zvečer ob 9. uri ž. g. Luka Hiti, bivši dogoletni katehet in šolski vodja v Vipavi, v 52. letu svoje starosti. Pogreb bo danes.

Izlet v Zlato Prago. V Ljubljani se je osnoval poseben odbor v ta namen. Državna železnica zahteva za direktno vožnjo iz Ljubljane v Prago skozi Sv. Valentin in Budějovice sém in tja za 300 deležnikov ro 16 gld. 95 kr. v III., 25 gld. 32 kr. v II. razredu. Odbor zdaj dela na to, da bode vsakemu deležniku dovoljeno, z svojo retour-karto voziti se preko Dunaja ter z navadnim vlakom. V omenjenim odboru so gg. ces. kr. svetnik Iv. Murnik, mestni odbornik Iv. Hrihar, prof. Fr. Šuklje; urednik »Slovanas«, Trstenjak in Iv. Železnikar, urednik »Slov. Naroda«. Odbor ta nas toliko bolj veseli, ker so v njem pospode brez razločka stranke. Dobro znamenje na vsak način.

Trina uš se je prikazala tudi v dolenskih nogradih. Popotovalni učitelj, g. Pirč, jo je dobil v nekaterih nogradih pri Velikej Dolini.

Veseli pričakujemo praznik Sv. Petra in Pavla dne 29. t. m., kterega upamo da bomo obhajali kakor po navadi s procesijo v najlepšem redu z domačo godbo in peljem moškega zbora pod vrhim vodstvom g. učitelja Pelicóna. Najdejamó se da se slovenski naši rojaki obilno vdeležo lepe procesije, po dovršeni svečanosti pa jih vabi na kupico predobrega vina »brže-mina« v društveno krmno št. 1. na vasi ravnateljstvo »vinočnega društva« v Sv. Križu poleg Trsta.

Javna zahvala.
Žalostna zapuščenavdova s tremi otročiči zahvaljuje se dragim udom del. podp. društva in njega odboru za veliko podporo od gl. 183 50, katere sem prejela ves čas boleznij mojega rajnega moža in še za poseben dar gl. 12 75 nabran pri udih društva. Zahvalujem se tudi za krasen venec, kterega je odbor poslal na rakev rajnega in konečno rečem, da nam je pač sam dobrotljivi Bog preskrbel tako dobro društvo, kakoršno je delalsko podp. društvo, v katerem bi moral biti vsak Tržaški Slovenec. Trst, 19. junija. Marija Čerincev.

Gospod G. B. je prinesel denes račune društva »Edinosti«, katerih pregledanje pa si še pridržujem do ponedelja.
M. Mandl, podpredsednik.

Tržno poročilo.

Kava — Cene jako trdne, tendenca za višje zato pa so imetniki jako rezervirani. Prodalo se je 1000 vreč Rio po gl. 55 do gl. 67.—, 1800 Santos po gl. 59 do gl. 66., 1000 vreč slabega Manila gl. 57½ do gl. 60.—, Java stane gl. 68 do gl. 70.—, Portoriceo gl. 88 do gl. 105.— Ceylon plant. gl. 80 do gl. 120. — Sladkor — tako slabo obratjan, da je cena zopet zdatno padla; prodalo se je te dni 4000 vreč sladkorja po gl. 22½, do gl. 27. — Sadje — Pomaranče, limoni gl. 3 do gl. 7.—, rožiči I. vrste gl. 6½, do gl. 7.—, fige v vencih gl. 11 do gl. 12.—, mandlji gl. 80 do gl. 84., opaša gl. 11 do gl. 15.—, cvebe navadne gl. 9 do gl. 11.—, Elemé gl. 12 do gl. 24., Sultanina gl. 14 do gl. 36. — Olje — jedilno gl. 43 do gl. 48.—, namizno gl. 72 do gl. 88.—, bombažno gl. 36 do gl. 37.— — Petrolje — cena trdna in uže več časa stalna na gl. 9½, do gl. 10.— Domáci pridélki — fižola se je zadnji teden nekoliko prodalo. Beli stane gl. 9½, do gl. 10.— rudeči gl. 10 do gl. 10½, bohinec gl. 11.—, koks gld 12.— Maslo gl. 88 do gl. 95.— Žito. — Pšenica ruska gl. 9½, do gl. 10.—; korusa levantinska gl. 7.30 do gl. 7.50 cene vzdrževane. — Les — po stalnih nespremenjenih cenah. — Seno — dobro konjsko gl. 1.40 do gl. 1.80.

Borsnopo ročilo.

Malo spekulacije, mlahovost prevladuje; pri vsem tem se kurzi državnih papirjev dobro vzdržujejo.

Dunajska Borsna dne 20. junija

Enotni drž. d. v bankovih	80 gld 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	81 » 35 »
Zlata rentu	102 » 20 »
5% avst. renta	95 » 70 »
Delnice narodne banke	858 » — »
Kreditne delnice	307 » 40 »
London 10 lir sterlin	121 » 85 »
Napoleon	9 » 68½ »
C. kr. cekini	5 » 76 »
100 državnih mark	59 » 55 »

Poslano.

A. Zakrajšek v Bazovicí.
Podpisani naznanjam, da ni nič res, kar sem čez vas pred nekaj mesecev pisal. Ivan Flejo.

* Za takove članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon velja. Uredn.

Razpis služeb.

V tem okraju ste razpisani službi učiteljev-voditeljev na enorazrednicah v Otaležu in na Grahovem za definitivno nastavljenje z dohodki po postavi 10. marca 1870 in 4. marca 1879. 2-2

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti je vložiti do konca meseca julija t. l. po predstavljenih oblastnijah.

V Tominu, 13. junija 1884.

C. k. okrajni šolski svet.

Mlatilnice

SLAMOREZNICE

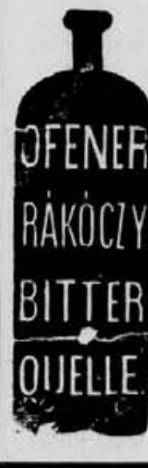
in 1-6

ŽITOČISTILNE STROJE

odduja po strogo fabriški cení

J. C. Demšar,

Železniki (Eisern-Oberkrain).

Budimska grenčica.

Priporoča se od najprvih zdravnikov strokovnjakov tujih in domačih, kot najuspešnejšo vodo grenčico vplivajočo na čistljenje krvi in na ono žilodca. — Zamore se je vsak čas dobil svežjo po vseh trgovinah z mineralnimi vodami. 6-10

Lastniki

Bratje Loser v Trstu.

Gospodi, ki želi na zrak, naznanjamo, da se je pri nas več prijatelj iz dežele (bližnje okolice in Notranjskega) javilo za oddajo sob in ako treba tudi hrane po jako nizkih cenah. — Ako torej kaka družina želi porabiti priliko, obrniti se more do našega opravništva, katero rado naznani kde.

Drogerija Girolama Hirsch-a
Via Ghenga nasproti Lune. Zaloga romanskega žveplja I. vrste.
Lug »Fenice« za perice po 20 kr. kilo. Barve, mlete z oljem in vodo, kakor tudi barve suho-fino mlete I. vrste. Zidarski čopiči št. 8 po fr 2 — jeden; firnež za kočije angleške fabrike Harland & sin v Londonu, konjski fluid od dr. Kwizda itd. 7-10

MIRODILNICÁ (drogerija) G. B. ANGELI-JA
v Trstu na lesnem trgu, 1
Ocenjena izdelovalnica čopičev; zaloga oljnatih barv lastne priprave, firneža angleškega, francoskega, nemškega itd. itd., kakor tudi vro izbiro mineralnih voda, naravnost od virov naročene, vedno sveže, in jedina zaloga laka firneža za kočije iz ocenjene fabrike A. Lefranc-a v Parizu. Žveplja I. vrste. 10-9

C. k. privilegirano društvo Alojzija Mayer-jeva
trgovina piva v STEKLENICAH v Ljubljani priporoča izvrstno exportno marcno pivo iz pivovarne bratov Kozler-jev v zabojih po 25 in 50 steklenic.
Garantira se šest mesečna obstojnost tega piva. 10-24

POPOLNO OZDRAVLJENJE IN HITRO vseh bolezní na žilovih, epileptičnih IN SKRIVNIH po mojej edini metodi.
Plačati ni treba poprej dokler ni dotični popolnoma ozdravil. 3-25
Dr. prof. A. MALASPINA ud mnogih učenih društev 106, FAUBOURG S. ANTOINE 106, PARIS. Posvetuje in zdravi se pisanim potem.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.
To pripristo in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rajbijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozratnije žilodčne bolesti. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojode, proti boleznim na jetrih in na eranicí, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. Ona ne preganjajo samo omenjenih bolezní, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (17)
Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročilo in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posmetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, da si nimajo nobene moči in vrednosti.

NOVI-JORK
TRST
Medjunarodna linija iz Trsta v Novi-Jork naravnost.
Veliki prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo potrežbo. (6)
V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.
Parnik »East Anglia«, 3400 ton, a 5. dan julija.
Parnik »Germania«, 4200 ton, v 20. dan julija.
Popotniki naj se obrnejo na
J. Terkuile,
generalnega pasažnega agenta.
Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale v TRSTU.
Kajuta za potnike 200 gld. Vmesni krov 60 gld.
Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d'Ant. Poglajen,** generalni agent.

Najbolje in najcenejšé
POHIŠTVO
v bogatej zbirki pri
IGNACIJU KRON
TRST
Via al Teatro 1 (Tergesteo). 8-5
Ilustrirani ceniki se pošljejo kamor koli brezplačno in franko.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.
Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v svih kombinacijah
Glavnica in rezervna društva dne 31. decembra 1881: Glavnica društva gld. 3,300,000.—
Reservni fond od dobičkov » 625,927.02
» » za pokritje premikanja vrednosti efektov » 161,500.—
Premijna rezerva vsih oddelkov » 6,638,505.—
Rezerva za škodo » 284,591.—
V portfelju: Premije, ki se imajo potrjati v prihodnjih letih » 13,206,696.47
Skupni znesek v. h škod plačanih od l. 1888 do 1881 gld. 103,255,007.57
Urad ravnateljstva 24-24
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.
Cvet zoper trganje po dr. Maliču,
je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval Zahteva naj se samo »cvetu zoper varst. znamka, trganje po dr. Maliču« s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.
Planinski železniški sirop kranjski,
Izboren zoper kašelj, hripavost vratobol prane in pljučne bolečine: 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči sokli in siropi. 20-16
Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,
najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline 1 stekl. 60 kr.
Anaterinska ustna voda,
najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.
Kričistilne Kroglice, c. kr. priv.,
ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem žilodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.
Naročila iz dežele izvršé se takoj v lekarni pri „samorogu“ Jul. pl. Trnkóczy-ja na mestnem trgu v Ljubljani.